

Landstingsfullmäktige

Motion - Hälsöfrämjande och läkande trädgård

I en motion till landstingsfullmäktige föreslår Inga Jonasson, Vänsterpartiet, att landstingsfullmäktige beslutar:

att en plan tas fram, med förslag på åtgärder och behov, i syfte att tillskapa och utveckla läkande och hälsobefrämjande trädgårdar på alla länets sjukhus.

Motionen har remitterats till Hälso- och sjukvårds utskottet Jönköping för yttrande.

I beredningen av motionen har utskottet bland annat fått information från folkhälsosektionen och landstingsfastigheter om de planer för en hälsofrämjande trädgård på Ryhovsområdet som har funnits under åren. Utskottet har dessutom besökt Gröna Rehab, Västra Götalands-regionens rehabiliteringsträdgård samt skulpturparken "Homo Hortus" vid länssjukhuset Ryhov.

Kunskapen om att grönska, frisk luft och dagsljus har en läkande effekt är inte ny, långt in på 1900-talet placerades sjukhus och sanatorier i natursköna områden med tillhörande parker.

Sentida forskning har bland annat visat att blotta åsynen av natur är en friskfaktor som kan bidra till återhämtning, minskning av stresshormon, stabilisering och sänkning av blodtryck, lindra ångest, oro och smärta. Vistelse i naturen kan ge oss en vaken vila.

Vid grön rehabilitering kombineras traditionell västerländsk medicin med forskningsbaserad kunskap om trädgårdens och naturens goda förmåga bidra till återhämtning och stressreduktion. "Grön" personal, t ex biologer och trädgårdsmästare arbetar i team tillsammans med legitimerad "vit" personal som arbetsterapeuter, sjukgymnaster, psykoterapeuter. Gröna Rehab är ett exempel på en rehabiliteringsträdgård som vänder sig till anställda i Västra Götalandsregionen som lider av stressrelaterad sjukdom. Verksamheten drevs ursprungligen i projektform men har efter utvärdering permanentats. I Alnarp finns Region Skånes rehabiliterings trädgård, där man erbjuder vård för personer med utmattningssyndrom, smärtproblematik, depressioner och ångesttillstånd.

Idag finns en träningsträdgård för den rehabiliteringsmedicinska kliniken patienter på Ryhov, och på Högländssjukhuset finns en liten trädgård med möjlighet till avkoppling och gångträning.

Det har tidigare funnits detaljerade planer för en hälsofrämjande och rehabiliterande trädgårdsmiljö på Ryhovs sjukhusområde. Trädgården skulle användas i samverkan mellan vårddagare, anhöriga och vårdgivare från olika verksamheter, nämligen onkologen, psykiatriska kliniken, rehabiliteringsmedicinska kliniken, barn- och ungdomshabiliteringen, vuxenhabiliteringen, geriatriska kliniken, arbetsmiljöenheten. Planerna har på grund av bristande finansiering inte realiserats.

Samtidigt har en skulpturträdgård vuxit fram genom utställningen Homo Hortus – konst för den trädgårdsälskande människan. Skulpturträdgården finns i anslutning till hemslöjdens hus på Ryhovsområdet. För närvarande finns planer på att öka tillgängligheten till trädgården och utställningen genom bland annat genom information och skyltning för att göra trädgården mer känd bland personal, patienter och närstående, men förhoppningsvis också praktiskt genom gångar och sittplatser om detta går att finansiera. Dessutom finns projektförslag för en verksamhet liknande Gröna Rehabs förlagd till Tenhults naturbruksgymnasium, förslaget har tagits fram i samarbete mellan Regional Utveckling och Folkhälsosektionen och är fortfarande under beredning.

Utskottet kan konstatera att kunskapen om naturens läkande kraft i ökad utsträckning kommer till uttryck inom vården, till exempel sätts naturbilder allt oftare upp på tak och väggar i behandlingsrum och andra vårdmiljöer. Utskottet konstaterar att skulpturparken Homo Hortus delvis infriat intentionerna med motionen, en konstens stig och själens trädgård på Ryhovsområdet. Detta ser utskottet som positivt för att öka tillgängligheten till denna. Ett fortsatt arbete med bland annat innegårdar och planteringar på länets tre sjukhus är emellertid också viktigt för att bidra till en stimulerande utemiljö för inneliggande patienter.

Förslag till beslut

Med anledning av detta föreslår utskottet att fullmäktige beslutar

att motionen ska anses vara besvarad.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUTSKOTTET JÖNKÖPING

Urban Blomberg
Ordförande

Charlotte Jerkelund
Utskottssekreterare

Hälso- och sjukvårdsutskottet Jönköping §§ 65-74

Tid: 2011-12-06, 10.00-14:45

Plats: Stora konferensrummet Herrgården Ryhov,
konferensrum medicinkliniken

71 *Motion- Hälsöfrämjande och läkande trädgård*

LK10- I en motion till landstingsfullmäktige föreslår Inga
0503 Jonasson

Vänsterpartiet, att landstingsfullmäktige beslutar:

- att en plan tas fram, med förslag på åtgärder och behov, i syfte att till skapa och utveckla läkande och hälsobefrämjande trädgårdar på alla länets sjukhus.

Motionen har remitterats till Hälsö- och sjukvårds utskottet Jönköping för yttrande.

Utskottet har besökt Gröna Rehab i Göteborg och skulpturparken Homo Hortus. Tidigaren har Paula Bergman och Birgitta Ekeberg folkhälsosektionen informerat om forskning kring natur, grön rehabilitering och hälsöfrämjande trädgårdar. Utskottet har även fått information om ett projektförslag för en verksamhet liknande Gröna Rehabs förlagd till Tenhults naturbruksgymnasium. Förslaget har tagits fram av Regional Utveckling och folkhälsosektionen. Sekreteraren har också lämnat information om Sinnenas trädgård i Habo. Göran Lindsjö, fastighetschef norra distriktet, landstingsfastigheter har informerat om vilka idéer som funnits avseende rehabiliterande trädgård i början av 2000-talet.

Efter beredning i planeringsgruppen finns ett förslag till yttrande. Utskottet diskuterar motionen

Inga Jonasson (V) yrkar för ett bifall till motionen.

Annika Nordin (S) yrkar bifall till planeringsgruppens förslag och att motionen ska anses besvarad.

Ordföranden ställer ovanstående yrkanden under proposition och konstaterar att utskottet beslutat enligt planeringsgruppens förslag.

Hälsa- och sjukvårdsutskottet Jönköping §§ 65-74

Tid: 2011-12-06, 10.00-14:45

Omröstning begärs, med följande propositionsordning.
JA för bifall till Annika Nordins yrkande och för bifall till planeringsgruppens förslag till yttrande
NEJ för bifall till Inga Jonassons yrkande och för bifall till motionen

JA röstar följande 14 ledamöter Birgitta Sidenvall (FP), Patrik Skogward (KD), Maria Lundblom-Bäckström (KD), Charlotte Aschan (M), Kristina Winberg (KD), Rolf Westmar (M), Urban Blomberg (M), Eva Lundemo (C), Dhan Åstrand (C), Annika Nordin (S), Håkan Sandgren (S), Rachel de Basso (S), Kjell Ekelund (S), Karin Velinder (M).

NEJ röstar Inga Jonasson (V)

Utskottet beslutar:

- att yttra sig i enlighet med planeringsgruppens förslag och därmed rekommendera fullmäktige att avslå motionen.

Inga Jonasson (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt eget yrkande.

Vid protokollet

Charlotte Jerkelund

Justeras

Urban Blomberg

Patrik Skogward

Rätt utdraget,
Intygar

Lena Sandqvist

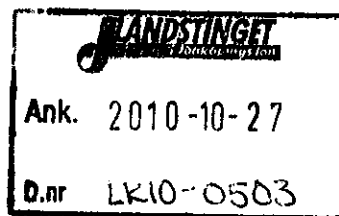
Vänsterpartiet

Landstingsgruppen
Jönköpings län

MOTION

2010 10 27

Landstingsfullmäktige i Jönköpings län

Hälsofrämjande och läkande trädgård.

Evidensen idag överväldigande för att utevistelse och fysisk aktivitet är mycket positivt för hälsan. Fler och fler rapporter och forskningsarbeten vittnar om detta och kunskapen ökar hela tiden om miljöns betydelse för människans hälsa.

Redan 2003 skrev undertecknad en motion till landstingsfullmäktige med förslag på att en trädgård skulle skapas på Ryhovsområdet. En trädgård tänkt att utformas med den kunskap som finns när det gäller området läkande och hälsofrämjande trädgårdar. Det fanns även i Budget 2007 med Flerårsplan 2008-2009 med skrivningar om "att se över möjligheten att utveckla hälsofrämjande och rehabiliterande trädgårdar som ett läkande inslag i vården" Trots detta och trots att det funnits ett stort engagemang bland medarbetare i Landstinget har ingen trädgård i denna mening tillskapats vid länssjukhuset Ryhov.

Det finns sedan lång tid en rehabträdgård i anslutning till rehabiliteringsmedicinska kliniken på Ryhov men den är framförallt inriktad på möjligheter till träning för patienterna på just rehabmedicin.

En läkande och hälsofrämjande trädgård riktar sig till alla – patienter på alla avdelningar, anhöriga, besökare och medarbetare. Dess olika användningsområden är mycket mångskiftande, bara fantasin sätter gränser. När nu Landstinget i Jönköpings län skall bli ett "Hälsofrämjande Landsting" är en läkande trädgård ett viktigt led i arbetet med att skapa en mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Det är hög tid att ta tillvara och utveckla den resurs som utemiljön erbjuder på länssjukhuset Ryhov och länets övriga sjukhus.

Med detta som bakgrund yrkas på att landstingsfullmäktige beslutar

att en plan tas fram, med förslag på åtgärder och behov, i syfte att tillskapa och utveckla läkande och hälsobefrämjande trädgårdar på alla länets sjukhus.

Inga Jonasson, gruppleddare
Vänsterpartiet

Planeringsdelegationen §§ 1-18

Tid: 2012-01-10 09:00-10:30

Plats: Landstingets kansli, sal A

§ 5 *Motion – Hälsofrämjande och läkande trädgård*
Dnr I en motion till landstingsfullmäktige föreslår Inga Jonasson,
LK10- Vänsterpartiet, att landstingsfullmäktige beslutar:
0503

att en plan tas fram, med förslag på åtgärder och behov, i syfte att tillskapa och utveckla läkande och hälsobefrämjande trädgårdar på alla länets sjukhus.

Motionen har remitterats till Hälso- och sjukvårds utskottet Jönköping för yttrande.

Beslut

Planeringsdelegationen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att motionen ska anses vara besvarad.

Utdrag: Landstingsstyrelsen

Vid protokollet

Siw Kullbergh

Justeras

Håkan Jansson

Rätt utdraget,
Intygar

Lena Sandqvist